

Utvikling i revers

Jan Tøssebro har på prisverdig vis fulgt med i utviklingen etter HVPU-reformen. Sammen med Sylvia Söderström har han nylig utarbeidet rapporten «Innfridde mål eller brutte visjoner? Noen hovedlinjer i utviklingen av levekår og tjenester for utviklingshemmede».

Når det gjelder bolig er det en tydelig trend i retning av at flere utviklingshemmede nå bor i større og mer sammensatte bofellesskap enn tidligere. Gjennomsnittlig bor de som fikk ny bolig etter 2000 i bofellesskap med 8 personer. Dette er mer enn dobbelt så mange som Husbankens anbefalte grenser fra 1990-tallet. Det finnes dessverre også flere og flere eksempler på at utviklingshemmede og andre sårbare personer konsentreres i store «boligghettoer». Tilhengerne sier retorisk at «det er innholdet som teller, ikke størrelsen». Og man kan jo ikke være uenig i at innholdet er viktigst. Jeg tror også at det er mulig å lage gode tjenester i store enheter, men det å samle mange med utviklingshemming på samme sted skaper noen tilleggsproblemer. Og dét trenger vi ikke, det er nok av utfordringer vi skal bidra til å håndtere fra før.

Store enheter gjør noe med oss. For eksempel er det lett for at tjenesteytere får et distansert forhold til dem, og føler mindre ansvar for oppfølging og kvalitet i bistand. Denne ansvarspulveriseringen har vi møtt mange ganger i veiledningssituasjoner. Det er også mye vanskeligere å skape hyggelige, «hjemlige» boliger når mange med funksjonsvansker og andre vansker bor i konsentrerte områder. Store enheter bidrar til å forsterke folks oppfatninger av utviklingshemmedes annerledeshet, og enhetene blir i større grad oppfattet som arbeidsplass enn det som vanligvis er tilfelle i mer normaliserte boformer.

20 år etter reformen bor fortsatt store andeler av utviklingshemmede på en måte som må kunne sies å være på kant med normaliseringsprinsippet, fremhever Tøssebro. Brems, skift gir og la oss komme oss fremover igjen! •••

